

Niet zóó gelukkig geplaatst acht ik de hoofdstukken VI—X. Daardoor komt niet voldoende uit het onderscheid tusschen de twee soorten van risicoverdeeling. Eén risicoverdeeling heeft betrekking op de risico's, die liggen tusschen producent en consument en welke verdeeld worden over deze beide eindschakels en de talrijke tusschen dezen inliggende schakels. Als regel zijn deze schakels, met uitzondering van den consument, organisaties van personen, die we ondernemingen noemen. Hoe nu de risico's, die deze ondernemingen treffen, gedragen worden door en verdeeld worden over de personen of groepen van personen, die in de onderneming zijn vereenigd, is de tweede risicoverdeeling, die van de eerste essentieel verschilt. Hoe ik me deze laatste verdeeling denk en hoe de invloed van den juridischen ondernemingsvorm op deze verdeeling is, heb ik elders uiteengezet.²⁾

Een ander bezwaar is, dat de heer *Knop*, in de eerste hoofdstukken vooral, de risicoverdeeling tusschen partijen te veel als een minder nobelen strijd heeft geschilderd, waarbij de sterkste en sluwste partij zegeviert.

Ik geloof niet, dat de opvatting, die daardoor wordt gesuggereerd, zich met de werkelijkheid dekt. Dat minder oirbare handelwijzen voorkomen is, helaas, waar, maar het principe van de risicoverdeeling, zooals die in contracten en documenten tot uiting komt, is toch, het geheel van de lasten, het totaal risico, over alle in aanmerking komende partijen naar billijkheid, overeenkomstig juridische en economische positie dier partijen, te verdeelen. Dit moet in een boek, als dit, worden vooropgesteld en daaraan moeten contract-clausules en condities worden getoetst.

Dat dit boek is gegroeid uit het onderwijs voor de klas, is op verschillende plaatsen, zoowel in de leer als in de voorbeelden, goed te merken. Dit is een voordeel, in zooverre de frischheid en levendigheid van den stijl er door wordt bevorderd, maar is een nadeel, wanneer ook de gemoedelijkheid en het tijke jongensjargon, dat den pratenden leeraar niet misstaat, door den schrijver wordt gebezigd tegenover een ander publiek, dan zijn leerlingen op school. En wat de voorbeelden speciaal betreft, ik stel het op prijs niet met de eeuwige Janssens en Pietersens te worden geplaagd, maar de heeren Vischbek en Bekvisch in het voorbeeld op, bladzijde 69 kan ik niet uit elkaar houden.

Naar mijn overtuiging neemt dit boek op zeer verdienstelijke wijze een plaats in in de vakliteratuur, die nog door geen der eerder bestaande boeken was bezet. Daarmee wordt zijn reden van bestaan erkend en dat is een groote verdienste op het gebied der handelsvakken, waar het in sommige regionen wemelt van nuttelooze — maar blijkbaar wel lucratieve — doublures.

M. J. H. COBBENHAGEN

¹⁾ Een goed, orienteerend, boekje is: *Allan H. Willett: The economic theory of risk and insurance 1901.*

²⁾ Zie *mijn*: De verantwoordelijkheid in de onderneming, speciaal het derde en vierde hoofdstuk.

EFFICIËNTIE

Red.: C. A. BLAZER en L. POLAK

De Bedrijfsstudiegroepen van het Nederlandsch Instituut voor Efficiency

Door het bovengenoemd instituut werden voor eenigen tijd Bedrijfsstudiegroepen gevormd als volgt verdeeld:

1. Administratieve techniek.
Voorz. *H. M. van Unen*, Seer. *J. Boekhout*.
Aantal deelnemers 32.
2. Administratieve techniek II.
Voorz. *A. M. J. Kruissink*, Seer. *Van Benthem*.
Aantal deelnemers 35.

Deze groep was oorspronkelijk een zelfstandige vereeniging „Stumako”. Zij zet haar werkzaamheden als studiegroep van het Instituut in de tot dusver gevolgde richting voort.

3. Archiefbeheer.
Voorz. *W. E. L. K. Andraut*, Seer. *S. Kooy*.
Aantal deelhebbers 26.
4. Magazijnbeheer I.
Voorz. *G. H. Bührmann*, Seer. *A. Rek*.
Aantal deelnemers 19.
5. Magazijnbeheer II.
Voorz. Prof. Dr. Ir. *J. Goudriaan Jr.*, Seer. *H. Grünbaum*.
Aantal deelnemers 15.
6. Leerlingwezen.
Voorz. Ir. *W. Maas Geesteranus*, Seer. *Dr. J. E. de Quay*.
Aantal deelnemers 21.
7. Loonadministratie.
Voorz. *D. W. Stork*, Seer. *J. C. Berk*.
Aantal deelnemers 16.
8. Loonadministratie II.
Aantal deelnemers 15.
Deze groep is nog niet in werking getreden.
9. Transportmiddelen in het bedrijf.
Voorz. Ir. *P. Lohr*, Seer. Ir. *C. Hynen*.
Aantal deelnemers 25.
10. Verkooporganisaties.
Aantal deelnemers 17.
Deze groep heeft haar werkzaamheden nog niet aangevangen.
11. Efficiency in de huishouding.
Aantal deelnemers 10.
Er bestaat gegronde hoop, dat deze groep binnenkort haar werkzaamheden zal kunnen aanvangen.
(Uit „Korte Mededeelingen” No. 186 van het Ned. Inst. v. Eff.)

Rationalisatie bij de Deutsche Banken

Aan een verslag van een lezing voorkomende in de R. K. W. Nachrichten v. Juni 1930 ontleenen de Korte Mededeelingen (No. 180) van het Ned. Inst. v. Eff. o.a. het volgende:

Niet alleen de zorg voor de rentabiliteit dwingt het Duitse bankwezen tot rationalisatie, maar evenzeer de noodzakelijkheid gelijken tred te houden met de ontwikkeling van het Postchequeverkeer. Voor de spaarkassen is bovendien van belang de aanpassing aan het moderne betalingsverkeer. Ook van buiten af werden de banken tot rationalisatie gedwongen. Spreker noemt o.a. den invloed van de reclame-campagnes van de kantoormachinefabrieken en opmerkingen in vaktijdschriften. Niettegenstaande de tegenwerking in het begin ondervonden, heeft het R. K. W. een „Fachausschuss für Bankwesen” (F.A.B.) opgericht. De tot dusver bereikte resultaten zijn:

Nummering van plaatsen: Meer dan 90.000 Duitse plaatsen, tot de kleinste gemeenten toe, zijn genummerd.

Nummering van banken: Evenals de plaatsen hebben alle banken, bijbanken enz. een algemeen geldend nummer gekregen.

Nummering van Effecten: Alle op de Duitse beurzen verhandelde papieren zijn in een nummeringsysteem ingedeeld.

Betalingsverkeer: Men heeft zoowel den vorm (D.I.N. A 6) als den tekst van chèques genormaliseerd.

Volgens schatting voldoen reeds de helft van de in Duitsland in omloop zijnde chèques aan de normaaleisen. Naast de eenheidschèque heeft men den eenheidswissel samengesteld.

Formulieren: Men heeft reeds een eenheidsformulier voor sluitbriefjes vastgesteld. Andere formulieren zijn in bewerking.

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

Redactie: **Mej. Dr. R. PHILIPS** en **Drs. G. L. GROENEVELD** voor bedrijfseconomie en **J. P. DE HAAN** en **J. C. SPANGENBERG** voor accountancy

(De Systematiek, welke in dit repertorium wordt gevolgd alsmede de lijst van tijdschriften welke het omvat, zijn opgenomen in het nummer van Januari 1930 van dit blad)

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

Public records and the public accountant

Redactie. — Teneinde eenig inzicht te verkrijgen in den stand van het beroep op het oogenblik, heeft de redactie van dit tijdschrift een enquête gehouden inzake de wettelijke bepalingen betreffende het beroep, de kwestie van het maken van offertes door accountants in de verschillende Staten van Amerika.

Van alle Staten worden uitvoerige inlichtingen verstrekt, hoofdzakelijk betreffende de vraag in hoeverre overheids- en semi-overheidsinstellingen verplicht zijn van accountants-diensten gebruik te maken.

A II 2 (A 33) *Journal of Accountancy* Maart 1930

III. LEER VAN DE INRICHTING

Ontwerp voor een effecten giroverkeer

Kalsbeek, A. — Het is economisch indien alle effecten-transacties der makelaars gecentraliseerd worden bij een centraal lichaam, hetwelk dus optreedt als bewaarder der effecten, en verrekening der ge- en verkochte fondsen.

Schrijver geeft een beschrijving hoe de administratieve organisatie van een dergelijk instituut met behulp van ponskaarten zou moeten worden ingericht en verstrekt volledig uitgewerkte modellen en voorbeelden.

A III 3 (B 6c) *Administratieve Arbeid* Maart 1930

Automaten voor het zegelen van kwitanties, etc.

Jong, J. de — Een bezwaar voor het invoeren van een dergelijk automaat is de geringe controlemogelijkheid, ter voorkoming van misbruik. Schrijver beveelt niettemin de invoering aan.

A III 3 (A 35) *Administratieve Arbeid* Maart 1930

La calcul des intérêts de comptes courants par le système et les machines électriques Hollerith

Kalsbeek, A. — Met behulp van een Hollandsche uitvinding is het mogelijk aan de hand van de Hollerith kaarten de interest-berekening zeer vlug te doen plaats vinden met een tel-saldeermachine.

A III 3 (A 35) *Mon Bureau* April 1930

Commissions

Mucklow, W. — De inrichting en administratieve verwerking van provisie, te betalen aan tusschenpersonen bij landexploitatie-maatschappijen, wordt gegeven.

A III 3 (A 35) *The Journal of Accountancy* April 1930

De voorraad rekening (Permanence de l'Inventaire)

W., v. d. — Aan de hand van eenige voorbeelden wordt het nut van de permanence de l'inventaire aangegeven.

A III 3 (A 25) *Maandblad van het Boekhouden* April 1930

IV. LEER VAN DE CONTROLE

Some features of an internal audit

Een „intern” accountant moet op de hoogte zijn van de gewoonten in den handel, terwijl menschenkennis en tact om met personeel om te gaan, noodig is. Schrijver schetst eenige moeilijkheden alsmede de wijze waarop in een „intern” accountant zijn taak moet verrichten.

A IV 2 (A 33) *The Incorporated Accountants' Journal* Maart 1930

Accountancy and the problem of management

Bock, J. W. — Er bestaat een verschil in het verstrekken van gegevens aan de eigenaars van een onderneming en het beheer, vooral nu in de meeste ondernemingen beide groepen geheel andere personen zijn.

Schrijver geeft aan welke gegevens z.i. in een ijzergieterij aan aandeelhouders en welke door de administratie aan het beheer moeten worden verstrekt.

A IV 2 (A 33) *The Incorporated Accountants' Journal* April 1930

Accountancy in the control of chain stores

Scherich, E. R. — Bedrijfsleiders zijn slechts gediend met accountantswerkzaamheden, welke niet alleen tekortkomingen in geld, doch ook die in goederen, tijd en energie vaststellen. Schrijver geeft in een uitvoerig artikel aan, op welke wijze de administratieve inrichting van een bedrijf met vele filialen in de kruideniers branche moet worden georganiseerd resp. welke gegevens dienen te worden verzameld.

A IV 2 (A 35) *The Journal of Accountancy* April 1930

Results of survey of accountants' responsibility for inventory

Fernald, H. B., (Chairman of the Committee) — De „Society of Certified Public Accountants” te New-York, heeft een commissie belast met het bestudeeren van de accountants-verantwoordelijkheid ten opzichte van de juistheid van de voorraden, die in de balans worden opgenomen. Een uitvoerige beschouwing over deze verantwoordelijkheid wordt gegeven. Ook de verklaringen, die door accountants in rapporten resp. bij balansen ten aanzien van de controle van de voorraden worden gebruikt, worden besproken.

A IV 2 (A 33) *The American Accountant* April 1930

De taak van den accountant in het schadeverzekeringsbedrijf

Buys, Mr. H. — Naar de meening van schr. speelt de beoordeeling-moeilijkheid voor den accountant in het assurantiebedrijf een veel belangrijker rol dan de heeren Reeder en Dijker op den Verzekeringdag hebben doen voorkomen.

A IV 2 (A 33) *De Bedrijfseconoom* April 1930

Scope of audit of local government accounts by state officials

Skillman, G. — Allereerst betoogt schrijver, dat de controle van overheidsbedrijven door accountants evenzeer gewenscht is, als de accountantscontrole bij banken, levensverzekeringsmaatschappijen, enz. De eischen, waaraan de balansen en de rapporten, etc. moeten voldoen, worden besproken.

A IV 2 (A 33) *The American Accountant* Maart 1930

Investment-bankers requires for more than figures from accountant

Johnson, T. A. — Schrijver meent, dat de tijd niet ver meer af is, dat de bankier, behalve de cijfer-rapporten ook periodiek vertrouwelijke rapporten zal willen hebben waarin bevindingen worden gegeven en opmerkingen worden gedaan, betreffende de wijze van beheer en betreffende de leidende personen.

A IV 2 (A 33) *The American Accountant* Maart 1930

Accountants and wages agreements in the Coal mining industry

Carpenter, P. F. — De loonen der mijnwerkers zijn voor een deel gebaseerd op de uitkomsten der mijnen. Schrijver geeft de voornaamste bepalingen, welke de vaststelling der loonen regelen, alsmede de wijze waarop een dergelijke calculatie door hem, als accountant is opgesteld.

A IV 3 (A 33) *The Accountants' Journal* Maart 1930

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMEENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

IV. LEER VAN DEN KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

Variability of overhead costs

Kemedy, D. — De kosten in een onderneming zijn constant, semi-constant en variabel. Zonder gebruikmaking van coëfficiënten, welke aangeven de graad van harmonie tusschen de verschillende kostengroepen, is het niet mogelijk een juiste beoordeeling der kosten te verkrijgen.

B a IV 2d (A 26) *The Journal of Accountancy* Maart 1930

Elimination of intercompany profits from consolidated statements

Boedeker, J. — Het volgende voorbeeld wordt besproken: Maatschappij A. bezit 75 % der aandelen van Maatschappij B. A. betreft goederen van B. Op den balansdatum heeft A. f 100.000.— goederen in voorraad geproduceerd door B., die B. f 80.000.— hebben gekost, m.a.w. met f 20.000.— winst aan A. heeft geleverd. In de winst van B. is deze f 20.000.— dus begrepen, zoodat A., die 75 % van de winst van B. in haar balans opneemt, dus van deze f 20.000.— een bedrag